

ΕΡΗΜΙΑ...

Ἡ Ἄννα ξύπνησε κεῖνο τὸ πρωὶ βεβαιωμένη, πὼς ἀπὸ τοὺς ἄλλους, δὲν ἔπρεπε νὰ περιμένη τίποτα. Πῶς ἦταν μόνη, ὁλομόναχη, κι ὅτι αὐτὲ ἦταν φυσικό. Τῇ σκέψη αὐτὴ τὴν ἔχει κάμει, χιλιάδες φορές. Κάθε φορὰ πού τὸ ἡθικό της δυναμώνει σκέπτεται μ' αὐτὸ τὸν τρόπο. Τὶς στιγμὲς αὐτὲς εἶναι ἡσυχὴ καὶ βλέπει τὸ κάθε τι καθαρὰ καὶ διώφανα. Οἱ ἄλλες, ὅλη της ἡ ζωὴ δὲν εἶναι παρὰ μιὰ ἀδιάκοπη σκλαβιά. Νοιώθει νάναυ ὁλοβωμένη στὰ πράγματα καὶ στοὺς ἀνθρώπους. Φοιχτό, γιατί ἐνῶ αὐτὴ εἶναι ἔτσι δεμένη, ἐκεῖνοι βροῖσκονται ὁλότελα ἐλεύθεροι. Καμιά σκέψη οὔτε πράξη δὲν τοὺς δέσμεψε ποτέ, σιμά της. Τὶ περιέργο! Ὅλοι κάνουν σάν νὰ μὴν ὑπάρχη...

Ποτέ, ποτέ δὲν εἶδε κανένα νὰ κάμῃ ἢ νὰ μὴν κάμῃ κάτι ἐξ αἰτίας της.

Αὐτὸ τὸ εἶδε πάλι καθαρὰ ἐκεῖνο τὸ πρωί. Ἀπὸ τὸ κρεβάτι της ἄκουε, στὴν πλαγιὴν κάμαρα τὸν ἀδερφό της νὰ κουβεντιόζῃ μὲ τὴν κοπέλα πού θάπαιρνε ἀργότερα γυναῖκα. Τὸ κορίτσι πού εἶχαν γιὰ τίς δουλειὲς τοῦ σπιτιοῦ μπαινόβγαινε καὶ τοκτοποιοῦσε.

— Σάν νὰ μὴν ὑπάρχω, συλλογίστηκε. Ἐκλείσε τὰ μάτια καὶ ἀπομόνωσε τὸν ἑαυτό της. Εἶδε τὴν πολιτεία, τοὺς ἀνθρώπους, τοὺς δικούς της, νὰ κινιῶνται ἀνάκατα στὴν παραζάλη τῆς ζωῆς καὶ παραξενεύτηκε. Μὰ πὼς ζοῦσε λοιπὸν μὲ τὴν πλάνη αὐτή; πὼς τάχα ἡ ὑπαρξὴ ἢ δική της ἦταν συνδεμένη μ' αὐτῶν πού κινιόνταν γύρω της; Ἡ ἀδερφή της εἶχε φύγει στὴν Εὐρώπη. Ὁ ἀδερφός της πού ἔλειπε δὲν τῆς ἔγραφε ποτέ ἴσως μὴ φορὰ τὸ χρόνο. Ἐφές τὸ βράδυ ὁ Δημήτρης πῆγε μὲ μιὰ εὐθυμὴ παρέα νὰ διασκεδάσῃ. Ἔτσι εἶναι. Τὸ ἀντίθετο θάταν ἀφύσικο, καὶ μάλιστα κομικό... Ἀπλώσε τὸ χέρι της στὸ τραπεζάκι καὶ πῆρε τὸ βιβλίον πού διάβριζε. Τὶ θλιβερὰ πού ἦταν! Ἡ ζωὴ κυλοῦσε στὰ φύλλα του χωρὶς σκοπὸ, χωρὶς ἔννοια, κι ὅμως τόσο βασανισμένη... αὐτὸ τόκανε ἀκόμα πρὸ θλιβερό. Ὅχι δὲν εἶναι σωστό, ἡ ζωὴ εἶναι θλιβερὴ γιατί δὲν ἔχει σκοπὸ, ὅχι γιατί εἶναι βασανισμένη. Βασανισμένη ἢ εὐτυχισμένη δὲν ἔχει καμιά σημασία... μάλιστα ὅταν φαντάζῃ εὐτυχισμένη εἶναι ποῦναι θλιβερή... Μόνο στὰ βιβλία βρίσκει κανεὶς τὸν ἑαυτό του. Στὴν πραγματικότητα εἶναι κάτι τι ρευστὸ πού δὲ συλλαβαίνεται... Μάλιστα συχνὰ εἶναι κανένας ἀσυνάρτητος. Ὅχι ἀσυνάρτητος, μᾶλλον μπορεῖ νὰ πῇ κανεὶς, γεμάτος ἀσυνέπειες. Naί, γεμάτος ἀσυνέπειες. Μπορεῖ νὰ κάμῃ συγχρόνως τὰ πρὸς ἀντίθε-

τα. Ούτε ξέρει τι θέλει... ούτε τι είναι ή ευτυχία. Σύγχυση... 'Αλλά στα βιβλία τὸν βλέπει σὰν ἓνα σύνολο ἁρμονικό... Ὅλη τὴ ζωὴ τὴ βλέπει ἁρμονισμένη. Νά, τώρα, τὸ βιβλίο αὐτὸ ἔτσι ὅπως εἶναι γραμμένο μέσα σ' ἐκεῖνο τὸ μελαγχολικὸ τόνο ποὺ τοῦ δίνει ὁ γκριζὸς οὐρανός, τὰ δέντρα ποὺ τὰ μαδᾷ τὸ φθινόπωρο, τῆς ἔδωκε χεροπιαστὴ τὴ μελαγχολία τῆς ζωῆς της...

Κάθε φορὰ ποὺ καταφέρνει νὰ δέχεται τὰ πράγματα ὅπως εἶναι, κι ὄχι ὅπως τὰ θέλει αὐτὴ νά'ναι, σὲ κεφάλι τῆς ξυπᾷ ἓνας κόσμος γεμάτος ἐλπίδα, ὄνειρα, σχέδια.. Ἐνας κόσμος γεμάτος κίνηση.

Πρῶτα πρῶτα αἰσθάνεται τὴν ἐπιθυμία νὰ φύγῃ. Νὰ φύγῃ ... νὰ πάρῃ τὴ βαλίτσα τῆς καὶ νὰ φύγῃ. Χαίρεται τὴς στιγμὲς τοῦ ἀποχαρτισμοῦ. Πῶς θὰ τὴν κυτοῦν ἄλλοι... το τραῖνο θὰ σφυρίξῃ κι αὐτὴ θὰ στέκει ἀπόξω, μιλῶντας τὰ ὕστερα λόγια μὲ τοὺς ἀνθρώπους ποὺ τὴ συνοδεύσαν. Δὲ θὰ νοιώθῃ τότε κομὰ ὁπομόνωση. Ἐκείνη τὴ γελοῖα ὁπομόνωση ποὺ τὴν κυκλῶνει μὲ μίαν κανέναν τῆς φερθεῖ ψυχρὰ ἢ μὲ μίαν ὁ ἄνθρωπος ποὺ ἀγαπᾷ τὴν παραμελεῖ λιγάκι. Τὸ τραῖνο θὰ σφυρίξῃ γιὰ τελευταία φορὰ καὶ θὰ ξεκινήσῃ. Ἀλλὰ δὲν εἶναι μόνο ἡ ἐπιθυμία τοῦ μισοῦ ποὺ τὴν κυριεύει. Εἶναι κ' ἓνα ἄλλο αἶσθημα χαρούμενης ἀπολύτρωσης. Σὰν ξαφνικὰ νὰ γίνεται εὐευρισμένη. Δὲ θὰ φύγῃ. Γιατὶ νὰ φύγῃ; Θὰ μείνῃ. Τίποτα δὲ θ' ἀλλοῖξῃ στὴ ζωὴ της. Θὰ βλέπῃ τὰ ἴδια πρόσωπα ... μόνο ποὺ δὲ θὰ τὴν καταπνέξῃ αὐτὴ ἡ ἰδέα πὼς ἐξαρτᾶται ἀπὸ μερικὸς ἀνθρώπους. Θὰ ζῇ μαζί τους ἐλευθερὰ, ὅπως ζοῦν κι αὐτοί, Τὶ κουταμάρα αὐτὴ ἡ ἀδυναμία της. Χιτὲς βράδυ α. γ. ἔτσι ποὺ ἦταν οἱ δύο τους μὲ τὸ Δημήτρη, ἡ καρδιά της ἦταν γεμάτη ἀγάπη. Ἄ, ἀλήθεια σπινια ἡ καρδιά της εἶχε τόση τρυφερότητα. Καθὼς καθόταν ἐκεῖνος καὶ διάβαζε, αὐτὴ τὸν κυτοῦσε ... Συνήθως ἡ ἀγάπη εἶναι ἡ συνέχεια μιανοῦ παρελθόντος. Γι' αὐτὸ φαίνεται κ' οἱ ἐρωμένοι μιλοῦν τόσο γιὰ τὴν ἐποχὴ ποὺ γνωρίστηκαν. Αὐτὴ ὅμως τὸν κυτοῦσε σὰ νά'ταν ἡ πρώτη φορὰ ποὺ τὰ μάτια της τὸν ἔβλεπαν. Δὲ θυμόταν νά'χε δεῖ ἄλλοτε τὰ μάτια του, τὸ μέτωπό του, τὰ μαλλιά του, καὶ πῶς πολὺ ἀπ' ὅλα τὰ μουστάκι του τὸ κομμένο τὸ πυκνὸ πάνω ἀπὸ τὸ χεῖλι. Περίεργο ... Κ' ἐκεῖ ἦρθε ὁ Ζάνος, ἓνας φίλος τους, καὶ τοὺς εἶπε νὰ βγοῦν νὰ περάσουν μαζί τὴ γιορτάσιμη βραδιά. Ἡ Ἄννα εἶπε ὄχι, καὶ μὴ θλίψῃ ἔσφιξε τὴν καρδιά της.. Περίμενε νὰ δῇ τὴ θά'κανε κ' ἐκεῖνος. Ἦξερε ὅμως πὼς χωρὶς ἄλλο θὰ πήγαινε καὶ πὼς θὰ τὴν ἀφηνέ.

— Οὔτε σὺ δὲν ἔρχεσαι; Ρώτησε τὸ Δημήτρη ὁ Ζάνος.

— Βαριόμαι.

— "Ελα, θάμαστε όλοι. Καί ανάφερε πέντε έξη όνόματα.

— "Ο Λιούμας θάναί ; ρώτησε αδιάφορα ή "Αννα.

— Θάναί.

— Κ' ή γυναίκα του ;

— Κ' εκείνη.

"Η "Αννα ένοιωσε σάν κούραση στα γόνατα.

— "Ελα, ξανάπε ό φίλος τους στο Δημήτρη.

— Θα πάω νά πέσω.

— Θα λέςης από τις 8 1)2 !

— "Ε, καλά πήγαινε κ' έρχομαι σέ λίγο.

— Λόγο τιμής ;

— Λόγο τιμής.

Σάν έφυγε, ή "Αννα πήγε καί κάθησε στον καναπέ. Τό σπίτι ένα γύρω έλαμπε ολοκάθαρο. Μύριζε πάστρα γιορτάσιμη. Τα βάζα είχαν κατακόκκινες άνεμώνες. Τό ήλεκτρικό φώτιζε άφθονα.

— Τώρα έγώ πρέπει νά πάω νά πέσω νά μήν έρθουν πάλι νά με ζητοϋν, είπε ό Δημήτρης.

— Νά λέςης από τις 8 1)2 !

— Γιατί όχι ; είπε καί μιά αδιόρατη τραχύτητα χρωμάτισε τή φωνή του.

— Νευρώνει γιατί ξέρει πώς θα λυπηθώ άν πάη στη συντροφιά ποϋναι κ' ή γυναίκα αυτή, γιατί θέλει νά πάη, καί γιατί δέν έχει τό θάρρος νά τό κάμη χωρίς αυτά τ' άναμασήματα, συλλογίστηκε ή "Αννα καί χαμογέλασε. Τό ρολόί χτυποϋσε στη σιωπή. "Απόξω περνοϋσαν άνδρες ποϋ μιλοϋσαν μεγαλόφωνα. Κάποτε στις όμιλίες ξεχώριζαν γυναικείες φωνές καί γέλοια. "Η "Αννα συλλογιζόταν :

— Σε λίγο θα φύγη νά πάη με τους άλλους. "Ας λήη πώς βαριέται θα πάη. Συλλογίστηκε ώστόσο πώς μπορεϊ καί νά μήν πήγαινε. "Αλλά αυτό δέν τής έκανε καμιά έντύπωση. Τώρα πιά ό,τι καί νάκανε ήταν τό ίδιο. Γιατί όμως ; Ποιός τό ξέρει. "Αλλά τί ήθελε τέλος πάντων ; Τίποτα. Τί άνία ...

"Ενα μοτιλάκι γιατρικό βρισκόταν στο τραπέζι κι ό Δημήτρης τό πήρε νά διαβάη τί ήταν. "Η "Αννα άξαφνα γέλασε δυνατά με κέφι. Θυμήθηκε τό γιατρό ποϋ είχαν. Τί άστεϊός. "Όταν συμβουλευει κανένα φάρμακο τόσο τό εκδιάζει ποϋ άμέσως τό παραγγέλνει για τόν έαυτό του. "Ό,τι νάταν. Δυναμωτικό. "Αλοιφή για τά σπινάρια. Νερά για νά μήν πέφτουν τά μαλλιά.

— Γιατί γελάς ; τή ρώτησε.

— Τίποτα. Κάτι θυμήθηκα.

— Τί ;

Τοῦ εἶπε, κι αὐτὸς μὲ τὴ σειρά του γέλασε, γιατί τὸν ἤξερε τὸ γιατρό.
Ἡ Ἄννα ὅμως δὲ γέλασε ὅσο τὴν πρώτη στιγμή πού ἔκαμε αὐτὴ τὴ σκέψη.

Ξαφνικά εἶδε πὼς δὲν ὑπῆρχε κανένας λόγος ν' ἀστείεῖται.

— Ἄν πήγαινα κ' ἐγὼ κάπου ; συλλογιζόταν. Ὅλα τὰ μέρη πού μπορούσε νὰ πάη πέρασαν ἀπὸ τὸ νοῦ της, ἀλλὰ κανένα δὲν τὴν τραβοῦσε. Τὶ πλῆξη. Περίεργο, γιατί δὲν ἀνιοῦσαν οἱ ἄλλοι ; ἢ μᾶλλον γιατί ἀνιᾷ αὐτὴ ;

Ἄξαφνα μιὰ φωνὴ ἀκούστηκε ἀπὸ τὸ δρόμο.

— Δημήτρη !

— Ἐρχομαι ! κι ὁ Δημήτρης πετάχτηκε ἐπάνω... Ἐψαχνε νὰ βρῇ τὸ καπέλο του, τὸ κασκόλ του.

— Καλὴ νύχτα.

— Καλὴ νύχτα.

... Ὅταν ἐκεῖ κατὰ τὰ μεσάνυχτα τῆς χτύπησε τὸ παράθυρο ἡ Ἄννα πετάχτηκε ἀπὸ τὴ γωνιά πού ἔακολουθοῦσε νὰ κάθεται καὶ τοῦ ἀνοιξε.

Τὸν δέχτηκε ἀμίλητη καὶ αὐτὸς τὴν ἀγκάλιασε σφιχτὰ κρούνοντας τὸ κεφάλι του στὸ λαιμό της.

— Ἄννα, ἀγάπη μου... ψυχὴ μου.

Κ' ἐκείνη ἀφημένη στὸ παράφορο ἐκεῖνο πάθος, μὲ κλειστὰ μάτια καὶ σφιγμένο στόμα συλλογιζόταν ἀδιάκοπα τὴν ἀνακάλυψη πού εἶχε κάμει, ἐκεῖ στὴ γωνιά τοῦ καναπέ πού καθόταν... Συλλογιζόταν τὴν ἄβυσσο πού ὑπάρχει στὸ βάθος κάθε ἀνθρώπινης σχέσης.

Ὁ ἐρχομὸς του δὲ διασκόρπισε τὴ θλίψη της ὅπως γινόταν πάντα, μ' ἐκεῖνο τὸ κύμα τῆς χαρᾶς πού τὴ συνέπαιρνε χωρὶς ν' ἀφήνῃ στὴν ψυχὴ της κανένα ἔχνος ἀμφιβολίας... Στὸ βάθος κάθε ἀνθρώπινης σχέσης ὑπάρχει μιὰ ἄβυσσο... Τὸν κύταζε στὰ μάτια. Δὲν ἦταν πιά ὁ ἄντρας πού σὰν γιὰ πρώτη φορὰ ἀντίκρουσαν τὰ μάτια της, ὅπως γίνθηκε τὸ ἀπόγεμα. Ἦταν ὁ ἴδιος ὅπως τὸν γνώριζε χρόνια... καὶ ἦταν ξένος σὰν ὅλοι. Κύριε ἐλέησον πόσο ξένος ! Καὶ δὲν ἔνοιωθε γι' αὐτὸ καμιά ἀγωνία.....

Στὴν σιωπὴ τῆς νύχτας, ἀκούστηκε ξάφνου μακρυνὰ τὸ τραγοῦδι μιᾶς γυναίκα· ἀνέβαινε καθαρὸ, γεμάτο πόθο, μοναχικό, ἀσυνόδευτο... σὰ νὰ ζητοῦσε κάτι μέσ' στὸ σκοτάδι.

— Μιὰ ψυχὴ χαμένη... σκέφθηκε ἡ Ἄννα.

ΓΑΛΑΤΕΙΑ Ν. ΚΑΖΑΝΤΖΑΚΗ